

reliquimus: quo fit ut omnia ista B. Petro, & ejusque Successoribus, semper reservata fuerint, cum de iure ad ipsum solum pertinuerint, quia ipse solus in mundi varias partes Apostolos, & alios quoscumque ad praedicandum Dei Evangelium post Spiritus sancti adventum misit: ut notavit Ancharan. in c. Fundamenta, vers. Ab ipso, de elect. lib. 6. Stephanus de Gaeta in cap. Adlimina, 30. q. 1. m. 6. Merito ad ipsum tantum spectare dicendum est: cum delegata aliis non reperiantur, & Regula fiat pro Papa: argum. eorum quae tradit Anchar. conf. 373. n. 3. Lotter. de re benef. lib. 1. cap. 11. num. 17.

61 Pariformiter etiam Metropolitanam Sedem erigere, & sic statum alicujus Ecclesiae altius erigere, ad ipsum tantum privative spectat: quod eisdem argumentis aperte probatur, & ex iuribus & DD. supra relatis constare videtur: & in terminis est tex. in l. unie. C. de Metropol. Beryto, lib. 11. sequitur Lotter. ubi proximè, num. 98. Cened. dist. collect. 87. ad Decret. n. 1. & omnes ferè DD. nostram opinionem sectantes.

64 Verum licet Romani Pontificis Potestas tam ampla sit, tamen dubitari potest an quoad nova Sedes Episcopalis erigitur, Consilium Cardinalium petere & sequi teneatur, cum privilegium hujus amplissimi Dignitatis sit, in arduis Eminentissimorum Cardinalium petendum esse Consilium, c. Per venerabilem, vers. Sunt autem, qui filii sint legit. c. Fundamenta, §. Decet, de elect. lib. 6. notat Rebuff. in Concord. tit. de approb. gloss. de eorum Consilio, pag. 519. in fin. & videre est per plures quos citat Azor. Inst. Mor. 2. p. lib. 4. c. 4. quest. 19. Mencha. controu. Illustr. lib. 1. cap. 23. late Franc. Marcus decif. 1122. n. 28. Barbof. in Pastor. d. alleg. 50. ex n. 5. cum aliis. Late Contilorus de Canoniz. Sanct. c. 9. ex n. 2. de consuetudine testatur.

66 In qua difficultate communis & vera Doctorum sententia tenet, sub nullis angustiis Romani Pontificis auctoritate arctari, sed totum hoc ex quadam honestate & humilitate ab ipso fieri, ut melius gubernatio S. R. E. procedat, & in omnibus utrovis ipsi resolutio nascatur, Spiritu sancto dictante: ut notavit Flam. Paris. de resig. lib. 3. qu. 18. num. 124. Contilorus d. c. 9. num. 44. ea videlicet ratione; nam cum Romani Pontificis potestas supernaturalis & suprema fit quoad spiritualia, Extra. unam sanctam, de maior. & obed. & culmen omnium Dignitatum, c. Per venerabilem, de preben. à nullo iure humano sive scripto, sive non scripto potest coartari, neque sub aliquibus coangulari cancellis: arg. tex. in c. Tributum, 23. quest. 8. ibi: Non Pontificalis apex subijci potest Regibus: quidquid in Regibus & Principibus secularibus procedat, cum eorum iurisdictione à Populi concessionem dependeat, ut bene notavit Mencha. contr. illustr. dist. lib. 1. cap. 23. numer. 3. & 4. ubi per totum cum pluribus nostram conclusionem defendit: Azor. Inst. Moral. d. 2. p. lib. 4. cap. 3. quest. 19. vers. Communis.

70 Ex quo fit quod consuetudine potest praescribi, ne Princeps secularis sine Proceribus ardua diffinire possit; secus autem in Romano Pontifice: nam cum in ejus potestate spirituali nihil habeat Populus, nihil etiam contra ipsum potest praescribi: ex Mencha. ubi prox. n. 4.

72 Ex qua doctrina facile responderetur ad consuetudinem S. R. Pontificum, quia ardua quae negotia de Consilio S. R. E. Cardinal. expedire consueverunt; de qua possessione testatur Mart. Lau. tract. de Cardin. pri. q. 2. Barbat. tract. de presig. Cardin. & conf. 40. v. 4. dicentes non solum de eorum consilio, verum etiam consensu, ardua negotia Rom. Pontifices debere expedire: quia ratione moti plures, quos citat Mench. d. c. 23. n. 2. contrariam sententiam tenuerunt; quos secutus fuit Rebuff. in Concord. tit. de approb. gloss. de oer. consilio: pag. 519. in fin. & videndi sunt citati à Contilor. d. c. 9. in princ. Nam id omne potius ex quadam urbanitate & humilitate S. D. N. fit, quam ex tex. in d. c. Fundamenta, §. Decet, de elect. in 6. cuius verba, magis ad honestatem consulendi, quam ad necessitatem referuntur. Et ideò DD. contrarium afferentes intelligendi sunt, ut Consilio Cardinalium potius procedat respectu necessitatis directivæ, & intrinsecæ; non verò respectu necessitatis

coactivæ & intrinsecæ: nam alio modo constituerentur Iudices supra ipsum Romanum Pontificem: contra tex. in c. Nemo: 9. qu. 3. ita declarat Cardin. Paleotus de sacro cons. consulti. p. 1. quest. 3. in resp. ad 3. argum. & cum Abbate tenet Barbof. in Past. d. alleg. 50. n. 5. quia ratione moti eandem opinionem secuti funt innumeris, quos sequitur Mencha. d. n. 3. Chalfan. in Catal. gloss. mun. p. 3. conf. 47. Cevall. contra commun. q. 645. num. 3. & alii quos sequitur Barbof. de Viuis. Ju. Eccl. lib. 1. cap. 4. m. 89. Contilorus in d. c. 9. per totum: Imò neque in rebus Fidei consilium Cardinalium tenetur exquirere, neque id sequi; sed ipse solus potest decidere; ut bene cum pluribus notavit Mascardus de probat. concl. 262. m. 56. & 57. qui bene ait, in his rebus errare non posse: ut Communis tenet, & probat num. sequenti, & ideò Papa decreta politica Concilii Generalis regimen Ecclesiae spectantia mutare potest, licet de facili ad tales mutationes numquam moveatur: de quo vide late Franc. Marcus decif. 456. ex num. 18. usque ad 23.

Neque illud, quod contrarie sententiae DD. pro ipsius conclusionis munimine adstruunt, quidquam facit, dicentes: in omnibus his communiter adesse clausulam illam, de Fratrum nostrorum consilio: Quia relicto communi responso dicentium eam positam esse ex honestate, & non ex necessitate, quod tradit Barb. sup. n. 90. ex eo deducit veritatem nostrae opinionis potius quam contrariae confirmationem: nam eo ipso quod consilium peti, videtur sub ipsius voluntate esse, & sic non subiacere illis in his rebus: secus autem esset si de consensu S. R. E. Cardinalium expediret: ut tenuit Glof. in c. unis. §. fin. ne Sede vac. vers. Cum consilio, num. 4. Et licet frustratorum videretur consilium nisi pro consensu acciperetur, quare late sumpto vocabulo sic accipi testatur Cuman. conf. 55. n. 3. tamen diversa esse notavit Oldrad. conf. 44. in fin. qui ait, quod nunquam censetur necessariis consensibus Consilium, nisi quando Lex, vel Canon id expressit: cum ergo ex nullo Canone hac necessitas deducatur, imò etiam contrarium probetur; neque Summo Ecclesiae Pastori hoc onus iniungi debet, quando omnia sua voluntate gubernat, nullum in Terris Superiorem agnosces: imò ipse superioritatem quoad omnes exercens in spiritualibus.

Praeterea licet ista necessitas per hanc consuetudinem daretur, tamen ex hoc, nullo modo Romani Pontificis potestas ardua negotia sine consilio expediendi coartata esset, quae contraria consuetudine non obstante semper illa manet, ut est communis per Joan. de Anan. in c. Firmis, de haeret. late Barbat. con. 1. col. 18. lib. 1. qui veriorer agnoscit hanc sententiam, contraria relicta, licet eam docuerit in trac. de presig. Cardin. qu. 2. & ideò nostram etiam defendit Mencha. d. c. 23. n. 2. in fine.

Quare nostra opinio in tantum est vera, ut etiam ipsi S. R. E. Cardinales eam fateantur: ut videre est per ea quae tradunt Cardin. Paleotus de cons. sac. Confess. 1. p. q. 3. art. 2. cum sequent. Jacobatus sibi contrarius communem dicens in trac. de Concil. lib. 7. art. 5. vers. §. facit pag. 465. & 488. Cardinalis Albanus trac. de Cardin. c. 39. Cardin. Alexandrinus in c. Invisis, in princ. 4. dist. Cardinal. Terrecte. in c. Cum Redemptor, 12. qu. 2. idem communem dicens in cap. ait Lex, §. ideo, 4. dist. Imò quod magis est, etiam si Roman. Pontifex dum erat Cardinalis aliquid iuraverit facere si ad summum Apostolum esset assumptus, v. g. ardua negotia non expedire absq; Collegii consilio, nequaquam Pontifex creatus teneretur implere, ex quo omnia sine ipsis expedire potest, & huic iuramento deficit iudicium, cum ipsi potestas à Deo solo dependeat: c. Quamvis, dist. 21. unde cum hoc deficiat, quod est una ex partibus quae iuramentum validum efficiunt, videlicet veritas, iudicium, & iustitia; nequaquam ipsum sequi tenetur: late Flam. 84. Par. de resig. benef. lib. 3. q. 18. ex n. 100. & 119. precipue n. 123. & 124. plures apud Barbof. in collect. ad tex. in c. Si Papa, 40. dist. n. 21.

Et ita licet non precisè tractaretur quaestio de consilio, sed de consensu: adhuc hæc potestas Rom. Pontificis coangulari non poterat: quia quando consensus requiritur à lege pro forma, tunc debet intervenire per modum solemnita-

tis, & alio modo factus actus erit nullus: ut in alienatione facta ab Episcopo sine consensu Capituli, voluit Redoan. de rebus Eccl. fol. 182. num. 1. Abbas in c. Quia nofcitur, num. 3. de rebus Eccl. late Rota in Triventina Beneficii, 21. Nov. 1629. coram Queipo: quod cum non reperitur in nostro casu, libertatem Romani Pontificis circa erectionem Cathedralium in Jure non restrictam restringere non debemus.

87 Licet enim adfit consuetudo ardua negotia non expediendi absq; consilio Cardinalium, & Cardinales sint in ea possessione, ex Joan. Monacho, in c. Super eo, de haeret. lib. 6. Panorm. & aliis quos sequitur Fran. Marcus decif. 1122. num. 28. & diximus supra: tamen consuetudine non potest introduci ut Papa non agat sine consensu Cardinalium, quia esset praescribere contra supremam Potestatem, contra quam non currit praescriptio: ea ratione, quia Ecclesia Militans gubernatur ad modum Triumphantis, in qua sicut unus est Deus cui omnia obediunt, ita in hac unus est Christi Vicarius qui habet potestatem Clavium Ecclesiae, omnibus praescribendo: & ita re melius considerata defendit idem Fran. Marc. decif. 1297. ex num. 5. usque ad 7. contra id quod docuerat d. decif. 1122. num. 28. Unde contraria consuetudo valere non potest, ut innumeris relatis observat Mencha. d. lib. 1. controu. illustr. cap. 23. num. 2. circa finem.

89 Nec obstat quod Principes seculares non possunt ardua expedire sine Proceribus, saltem ubi adest talis consuetudo: ex Fran. Marco d. decif. 1122. num. 19. ex pluribus quos refert Mencha. d. lib. 1. controu. illustr. cap. 23. cum aliis. Ex quo videtur, neque summum Pontificem sine Cardinalibus hujusmodi facultate uti posse: precipue cum Cardinales sint in ista quasi possessione, quae manentibus visa fuit, & servari debere per tex. in c. venerabilem, vers. eisdem rationibus: qui filii sint legitimi: Joan. Monac. & Fran. Marcus locis superius citatis. Nam respondetur quod quiddam sit de Regibus & Principibus secularibus (licet de iure crederem esse veriore sententiam afferentium ipsos ardua quoque negotia absq; Procera consilio expedire posse, ut videre est per innumeris relatos à Mencha. ubi prox. vers. in contrarium tamen est recepta opinio:) paritatem nequaquam probati: nam potestatem Principum à Populi concessionem processit, ideoque per consuetudinem potest moderari, coangulari, & reprimi; cum omnis res per quascumque causas nascitur, per easdem dissolvatur. l. omnibus res, ff. de reg. iur. l. nihil tam naturale, cod. tit. cum vulgatus; at verò Pontificia potestas, utpote supernaturalis quoad spiritualia, sive scripto, sive consuetudinatio iure non potest coangulari, quod iudicium si quoad potestatem temporalem, de qua similiter non tractamus, & prosequitur Mench. d. q. 23. in fine.

93 In tantum enim est vera, recepta & tenenda nostra opinio, ut in iudicando & consulendo ab ea non esse recedendum dixerit Joan. Crocius rub. de cons. lib. 6. & ideo re melius considerata nostram sequenti fuerunt sententiam contraria, quam antea tenebant, relicta, Bald. in c. Inter corporalia, col. 2. in princ. de tranfl. Episc. Dominicus in c. Super eo, cod. tit. Andre. Sicut. conf. 1. incipit, Ex sacris: col. 9. vers. ult. Card. Jacobatus loco superius citato.

Ex quibus liquet vera semper & tenenda opinio, solius esse summi Pontificis facultatem erigendi Cathedralium, eamque in aliis, id est, Metropolitanam seu Patriarchalem Ecclesiam sublimandi, absque illius, quacumque fulgeat dignitate, consilio, seu assensu: quia in eo plenitudo potestatis reperitur, & perfectior, qui omnia iudicatur & à nullo iudicatur, neque ullis constitutionibus coartatur, imò ab ipsis exceptus censetur: c. Hec est fides, 14. q. 1. late prosequitur Petrus Gregor. Syntagm. in lib. 15. c. 3. n. 5. quam fit lassimè tractatam videre velis, consule Barbof. in collect. ad tex. in c. Si Papa dist. 40. ex num. 17. cum seqq. Contilorum quod in c. Si Papa dist. 40. ex n. 46. usque in finem: Sed tamen ista communi opinione retenta, ut meum iudicium exponam, & mentes omnium Doctorum, explicare valeam, dico; quod summus Pontifex ardua negotia potest expedire absque consensu seu consilio Collegii

Eminentissimorum Cardinalium, si potestate absoluta seu suprema uti velit; est de potestate ordinaria contrarium procedat, ex honestate scilicet, non tamen ex necessitate: c. quanto: de his qui sunt à Prelat. sine consensu Capit. Pet. de Perul. tract. de Union. Eccl. c. 4. num. 2. Et licet ab initio nascens Ecclesiae adfit consuetudo convocandi Concilia, id fit non tam ad limitandam facultatem, quam ad media humana perquirenda quibus resolutio bona capiat consilio Concilii vel Cardinalium: ut optime notavit Barbof. in collect. ad tex. in d. c. Si Papa, 40. dist. n. 19. Si verò seire desideres causas, ob quas Romani Pontifices in arduis semper S. R. E. Cardinales consulant? vide Contilorum, d. c. 9. num. 44.

Et licet tam strictè sibi reservaverint Romani Pontifices hanc facultatem erigendi Cathedralia; tamen dubitari non potest quin eam poterint delegare ex notatis à Cardinal. Turrecte. in c. Quis nesciat, 11. dist. late Barbof. in Pastor. de insig. Episc. tit. 1. c. 1. num. 27. An verò aliquo tempore delegata fuerit? Curiosum erit inquirere: Et inprimis an talem facultatem haberint Apostoli. In qua difficultate gravissimi Auctores ad invicem ex diametro pugnant, diversas sententias adducunt. Extat enim fortissimum argumentum desumptum ex Epist. Innoc. I. ad Episcopos Eugubinum, cuius particula registratur à Gratiano in d. c. quis nesciat, 11. dist. & integra habetur tom. 1. Epistoliarum, Epist. 29. eiusdem Pontif. de qua etiam mentionem faciunt S. Isidor. lib. 2. de offic. Eccl. c. 26. Quae etiam innovatur per Greg. VII. lib. 2. Epist. 64. ad Regem Hispaniarum Sanctum, in qua pro certo & constanti firmatur, nullum Apostolorum fundasse Ecclesias in Italia, Hispania, Gallia, Africa, Sicilia, & adiacentibus Provinciis, praeter S. Petrum, vel ipsius successores. Cuius tanti Pontificis decreto in iure Pontificio registrato, omnino standum esse resolvit Cardin. Baron. in notis ad Martyrolog. Rom. sub die 25. Julij, quem sequitur quoad hanc partem; licet in alia reprobet Magnus Castellae Comestabilis in 2. discursu super adventu S. Iacobi in Hispaniam, contra eundem Cardinal. Baronium, ad Annum 61. dist. fol. 588. per hac verba: Aliud est convertere Infideles in Hispania, & aliud fundare Ecclesias, & Cathedras instituere, nam primum ad omnes pertinuit Apostolos; secundum verò ad S. Petrum nisi Caput Ecclesiae: atq; propterea ex eo quod S. Iacobus & S. Paulus predicaverint Evangelium in Hispania, non intelligitur quod fundaverint Cathedras: nec minus ex eo quod S. Petrus miserit Episcopos in Hispaniam, quod etiam instituerit Cathedras, ut scribit Greg. VII. intelligitur, sed illos fuisse primos predicatores Evangelii.

Secundò pro hac parte facit universalis traditio Breviarii Romani sub die 25. Julij, ubi expressè cavetur, quod S. Iacobus illos, quos in Hispania converterit, Romam misit, & ibi à B. Petro Episcopi ordinati in Hispaniam primi directi sunt: in cuius consequentiam etiam in festo Cathedrae S. Petri Romae, die 18. Ianuarii in 3. leff. 2. Nocturni, sic legitur: Jam Antiochenam Ecclesiam, ubi primus Christiani Nominis dignitas est orta, fundaverat. Eandem opinionem, licet tot fundamenta non adducant, sequuntur Paulus de Castro Conf. 414. num. 2. vol. 1. Cardin. Turrectemata in d. c. Quis nesciat, 11. dist. dum in illa generalitate Paulum excipit: quia predicavit in Hispania; & Barnabam, peculiari ratione, quia videlicet ambo haberunt à S. Petro potestatem; ut habetur ad Galat. 2. Ideo de B. Paulo, quod talem facultatem habuerit, tenet Archidiacon. in d. c. quis nesciat, m. 2. & 3. 11. dist. Cardin. Tufchus lib. 1. concl. 3. n. 19.

Contrariam verò sententiam magis communem, & amplectendam existimo, quae probatur, rem in suo principio investigando. Sancti enim Apostoli, ut etiam in primo & secundo Capite tetigimus, postquam Mathias in locum Iude proditoris sortitus fuit Apostolus, ut legitur in Actibus Apostolorum, cap. 1. forte sortiri fuerant universum Orbem, & unusquisque in suam profectus est Provinciam, Fideque Nationibus promulgata, Ecclesias apud unamquamque Civitatem condiderunt, ut expressè firmavit Terullianus lib. de prescript. adversus haereticos, cap. 20. S. Isidorus in lib. de vita

ta: ut tradit Mart. Abb. S. Joannis de la Penna in sua *Historia lib. 4. cap. 16.* pagina mihi 663; & ex Zurita lib. 1. *Annal. c. 33.* observat Carrillo in *Catal. Episcoporum Barbastrensi* pag. 384.

168 Ex his inquirere possumus an in Cathedralium Sedium erectione Principis secularis requiratur postulatione? in qua questione Glos. in *extrav. unica.* verb. *ereximus.* de offic. Deleg. Francisc. Mar. dec. 1122. n. 34. & 35. Filesc de *sacra Episcop. auth. c. 7. §. 7.* pag. 195. ubi refert Epistolam Innoc. III. in qua probat & laudat Archiepiscopum Rhemensem, qui in quodam Castro suo cupiebat novum erigere Episcopatum auctoritate Sedis Apostolicæ, sed non sine assensu Regis: quos sequitur Solorz. de *Indiar. lib. 2. tom. 2. lib. 3. c. 5. n. 13.* & in *polit. Indiar. l. 4. c. 5. vers. esto mismo supone*: quod requiritur de congruentia, & non de necessitate intelligendum est; ut ex Filesc allegato constat: alias enim à voluntate Principis secularis, non ab auctoritate independenti Romani Pontificis penderet: idque etiam probatur ex indulto à notis Catholicis Hispaniarum Regibus obtentum pro erectione novarum Cathedralium in partibus Indiarum cum limitatione & dependentia sanctæ Sedis Apostolicæ, à cujus omnimoda facultate id totum dependet; ut ibi practicum fuit: de quo vide plura exempla apud Solorz. d. tom. 2. cap. 5. n. 14. & 15. & in *polit. d. c. 5. vers. yel modo que en esto se ha tenido.*

CAPUT IV.

An Ecclesiæ Cathedralis in quocumque loco erigi possint.

S V M M A R I U M.

Ecclesia quibus conditionibus erigi possit, 1.
 Præsumptum quale debeat esse ut Ecclesia erigi non possit, 2.
 Cathedralis in civitatibus erigenda, 3.
 Absque Metropolitanæ licentia antiquitas Cathedralis erigi non poterant, 4.
 Episcopi absque Metropolitanæ consilio ardua facere non valebant, 5.
 Dignitas Episcopalis an constituat Civitatem, 6.
 Cathedralis in maioribus civitatibus collocanda 7. 81. Et quando e contra, 165.
 Nomen Episcopi, numerositate vilescit, 8.
 Episcopi ubi ponendi, 9. & seq. & 13.
 Abbates ubi ponendi, 10.
 Episcopi ex quibus contemptibiles fiant, 11.
 Iura Romani Imperij parvisimè concessa, & quare, 12.
 Episcopi parve civitatis contempti à vulgo, 13.
 Gentiles Tempia diis in novis civitatibus erigebant, 14.
 Civitatibus supremis privilegia specialia conceduntur, 15.
 Civis civitatum supremarum alijs præferuntur, 16. 70.
 Civis Romani omnibus civibus quare præferendi, 17. 71.
 Canonici Collegiarum Romæ præferuntur Cathedralium Canonici alterius civitatis, 18. 70.
 Alexandria Ecclesia quare Antiochenam præcedat, 19.
 Jerusalem quare minor Casarea, 20.
 Casarea Metropolis Palæstine, ibid.
 Conventus electi, & ex quibus populis constaret, ibid.
 Civitates antiquiores fuerunt Cathedralibus, 12. 79.
 Provincia ante adventum Christi divisæ, 22.
 Diocesis quid apud Romanos, 23.
 Diocesis quando divisæ, ibid.
 Civitatum origo, 24.
 Que fuerint primæ, 25.
 Cui quot civitates fundavit, 26.
 Urbes unde ditæ, 27.
 Quomodo edificabantur olim, & quare aedemoluntur, 28.
 In Hispania quando Civitates edificari ceperunt, 29.
 Civitates definitio, 30. 34. 87.
 Civitas quibus modis sumatur, 31.

Civitas, & Urbis, in quo differant, 32.
 Civitas quælibet Urbis appellari potest, 33.
 Civitates quomodo adificentur, destruantur, & alia, 35.
 Civitatum differentia, 36. 61.
 Regia Civitates quæ, 37.
 Plures Civitates Regia numerantur: & de Cesarangusta, 38.
 Cesarangusta Civitas, quare Metropolis appelletur, 39.
 Maxime civitates merum imperium exercent in civibus, & civitates alias, 40.
 Mediocres idem in suos civis, ibid.
 Parve nullum imperium, sed nudam tantum tuitionem sui habent, ibid.
 Civitas præficialis que dicitur, 41.
 Trina differentia civitatum tribus ordinibus civium correspondens, 42.
 Maiorum Civitatum plura nomina, 43.
 Præcedunt plures & quas, 44.
 Principi superiorem non recognoscens maior est Civitate suprema, 45.
 Auctoritas Civitatum, 46.
 Civis maioris civitatis, quibus minorum civitatum præcellunt, 47.
 Metropoles civitates que, 48. & seq.
 In singulis Rebuspublicis una debet esse Civitas Metropolis, 49.
 Quare invente, ibid.
 Metropolitanarum civitatum differentia, 50.
 Metropolitanæ Ecclesiæ ubi collocandæ, 51.
 Episcopi in quibus Civitatibus instituendæ, ibid.
 Romani Civitates Dioceses appellabant, 52.
 Episcopatus Christiani Dioceses vocantur, ibid.
 Magistratus in Civitatibus maioribus ponendi, 53.
 Villarum & Civitatum differentia, 54.
 Civitates pusille, Villa appellatur, 55.
 Habitatores rustici qui appellantur, 56.
 Villa quid sit, 57.
 Villicus quid sit, 58.
 Civitates in Francia Villa appellantur: & Villagium quid, 59.
 Salguine Civitatis status & decor antiquus, 60.
 Cathedralis, quare in Civitatibus erigenda, 62. 67. 70.
 Multitudinis damna, 63.
 Multitudo imperfectum arguit, 64.
 Homines magni in oppidulis nati, 65.
 Homines insignes facilius in Civitatibus inveniuntur, 66.
 Per habitationem Episcopi quo pacto splendidior fiat civitas, 67. & seq.
 Civitates per commercium augentur, 69.
 Civitas an detur sine Episcopo, 72. & seq.
 Civitas sola est que habet Episcopum, 73.
 Contrarium, 75.
 Episcopi ubi positi à primis parentibus, 74.
 Ius creandi Civitatem independentem est in Principe seculari, 78. 82. 86. 89.
 Civitas privata Cathedrali honore, remanet Civitas, 77.
 Civitates sine Episcopo esse posse pluribus exemplis probatur, 78. 97.
 Civitates sine Episcopo esse de hère Civili, secus de hère Canonico, qui tenuerunt: 79.
 Reprobatur, 91.
 Episcopata erectio in Villa, fit Civitas eo ipso, 80. 113.
 Civitas an possit erigi à populo sine Principe, & e contra, 81. & seq.
 Concessi privilegia alicui Villa, que non nisi Civitatibus conceduntur, eo ipso remanet Civitas, 84.
 Idem, si Princeps scribat alicui loco tanquam Civitati ex certa scientia, 85.
 Civitas in quo consistat, 87.
 De hère Gentium populus potest erigere Civitatem, 88.
 Sola voluntas Principis Civitatem facit, 89.
 Quomodo debeat constare de ista voluntate, 90.
 De hère Canonico an detur Civitas sine Episcopo, 91.

Ad

Ad essentiam Civitatis de hère Canonico non requiritur Episcopus, 92.
 Cathedralis non datur nisi in Civitate maxima: Civitas vero maxima sine Cathedrali datur, 93.
 B. Petrus Ecclesiæ ad similitudinem Hæarchie instituit, 94.
 S. Anacletus prohibuit in modicis Civitatibus & Castellis Episcopos poni, 95.
 S. Leo idem confirmavit, ibid.
 Merum & mixtum imperium à R. Pontifice, & Principe seculari concedi potest, 96.
 Civitates plures erant, & postea Cathedralis in eis erectæ, 98.
 Jogenus nobilis factus, ex nobilitate non efficitur magis ingenuus, 99.
 Sacerdos Episcopus factus, per consecrationem, non fit Presbyter, 100.
 Civitates tantum appellari habentes Episcopum quo pacto intelligendum, 101. & seq.
 Una unum Episcopum habere debet, ibid.
 S. Paulus quare antonomastice vocetur Apostolus, 102.
 Civitas Romana quare Urbis appellatur, 103.
 Cathedralis Episcopalis ad complementum honoris Civitatis, non ad essentiam requiritur, 104.
 Deus Civitatis completur per existentiam Cathedralis, 105.
 Civitas suprema habet Episcopum, ergo non habens Episcopum non est suprema, non rectè deducitur, 106.
 Habet Episcopum Civitas, ergo est suprema; optime deducitur, 107.
 Text. in c. 1. de priuil. interpretatur, 108.
 Text. in c. In illis, 80. distin. interpretatur, 109.
 Civitatum maximarum differentia, 110.
 Civitates quas inter se præcedentiam habeant, 111.
 Cap. 1. de offic. Ordin. interpretatur, 112.
 Civitatem posse dari sine Episcopo quo pacto intelligitur, 113.
 Princeps secularis quoad iura secularia Civitatem erigere potest, 114.
 In his privilegijs, que comprehendantur, 115.
 Imperator quomodo Clericis privilegia concedere possit, 116.
 Princeps dat privilegia temporalia, Papa spiritualia, 117.
 Civitas ut habeat privilegia spiritualia consensus Pape requiritur, 118.
 Antiqui Romani Ius civitatis concedebant, 119.
 Facultatem habens erigendi Cathedralis, privilegia concedere potest, 120.
 Clericus dignitatem Ecclesiasticam ab Imperatore, vel Laico, recipere non potest, 121.
 Beneficij à Papa erectis bene potest Princeps secularis privilegia concedere, 122.
 Malto à situatione territorij non valet de temporalis ad spiritualis, 123.
 Civitas parva quando possit erigi in Episcopatum, 124. 127. 160. 165.
 Civitas Laurentiana quare Cathedralis habet, & quis eam erexit, 161.
 Laurentiana quando Collegiata, & quando in Cathedralis erecta, 125.
 Auctor gratias agit Deo, quia ibi primam Missam celebravit, 126.
 Episcopalis dignitas non vilescit ex habitatione in Castello, 128.
 Populi opinio plerumque mendax, 129.
 Populus est docendus, non sequendus, 130.
 Superior legibus & rationi, non clamori populi adherere debet, 131.
 Cathedralis erecta quomodo gubernanda quoad privilegia, 132.
 Vterque Princeps suos constituit Indices, 133.
 Civitas privata Episcopo an remaneat Civitas, 134.
 Remanet Civitas quoad temporalia, ibidem, & seq.
 Sive prius, nec nomen habere mereris, 135.
 Insularis appellatur, licet non sit de presenti, 136.
 Civitas privata Episcopo, talis appellatur, 137.
 Frances de Eccle. Cathedr.

Dignitas potest esse sine loco, 138.
 Civitas privata, Cathedrali propter delictum, non priuatur Diocesi, 139.
 Episcopus priuatus Cathedrali omnia potest in Civitate & Diocesi, que antea poterat, ibid.
 Text. in c. Ita nos, 25. quest. 2. expenditur, 140.
 Civitas, que auxilium præstitit pro occidendo Cardinali, priuatur Cathedralitate, 141.
 Civitas damnata ad aratrum desinit esse Civitas, 142.
 Civitas existens in banno aternali Pape, mortua dicitur, ibid. & 143.
 Civitas extincta propter enormitatem delicti, non est amplius adificanda, 144.
 Civitas condemnata ad aratrum non potest amplius adificari absque speciali licentia Principis, 145.
 Differentia inter priuationem Cathedralitatis, & condemnationis ad aratrum, hoc est demolitionis Civitatis, 146.
 Si delictum factum sit in domo communi, cuius demolitio non potest fieri absque damno loci, commutatur pena, 147.
 Domus quomodo destruantur in crimine lese maiestatis, 148.
 Roma propter occasionem Cardinalis, non priuatur Cathedrali, sed pena commutatur, 149.
 Presentia Iudicis facilius adhibet remedium, 150.
 Capta ab hostibus & destructa Cathedralis suam conservat Cathedralitatem, 151.
 Beneficia vacant per affectionem Episcopatus in manibus Infidelium existentis, 152.
 Doctrina de Episcopis quare Cathedralibus conveniant, 155.
 Civitatis qualitates ad commodè vivendum, 159.
 Nobilitas & honestas civium non multitudo attenditur pro erectione Cathedralis, 155. & seq.
 Civis quibus dotibus ornari debent, ibid. remissivè.
 Gentiles etiam bonos mores premio afficiebant, 156.
 Cathedralis in oppidis parvulis collocantes, castigati, 157.
 Et qua pena puniantur, 158.
 Concilium Toletanum facultatem habuit erigendi Cathedralis, 158.
 Temerè erecta Episcopatu à Concilio habente facultatem, mortuo Episcopo aufertur Cathedralitas, 159.
 In villulis & Castellis quando possunt erigi Cathedralis, etiam cum paucis proventibus, 160. & seq.
 Episcopus pauper & exigui gregis non contentendus, 161.
 Cathedralis potest erigi etiam si pauci sint Christiani in civitate magna, 162.
 Praxis Hispania circa Episcopos dum fuit à Sarracenis occupata, 163.
 Civitas habens Episcopum alteri Episcopum non habenti præferatur, 164.
 Officiales Regia Domus, Comites, & alii Regia urbis incolæ, an possint ordinari ab Episcopo illius tanquam ab Episcopo proprio, 166.
 Patriarchæ, Primates seu Metropolitanæ, an possint ad sacros Ordines promoveri subditos Episcoporum sua provincia, 167.

DE Jure liberam esse, imò penecessariam Ecclesiarum seu Templorum erectionem præcedente licentia Prelati, satis probavimus infra, cap. sequenti, cum de forma Ecclesiarum Cathedralium tractavimus; & cap. 6. ubi latè de causis Erectionis differemus: quod sub duabus conditionibus procedit, videlicet; dummodo alteri Ecclesiæ præjudicium non fiat, & Superioris adit auctoritas probat text. in c. Eccl. cum seq. 16. q. 1. de quo latè Barbo. in *Pastor. alleg. 2. 26. per tot.* quod intelligendum esse de præjudicio alio quàm in Gratia expresso; ex Oldrado & aliis notavit Mando. de *signatura Gratie*, verbo *erectiones: statim in prim.* Verùm hoc, quod cuiumque loco conceditur, inquitendum est an superioribus Ecclesiis id est in Cathedralibus procedat.

In qua difficultate certum est, quod licet hæc de superioribus sunt, ita etiam in superioribus locis, id est in Civitatibus erigi debent: c. 1. de priuil. c. Episcopi, cum duobus seq. 80. distin. c. In illis, §. in singulis, eadem distin. & constat ex Epist. Clem. Pape ad Jacobum: & ex 2. Anacleti, de ordine Episcoporum: & ex 1. Stephani, de accusatione Sa-

ditionator *nu. 1.* Quibus additur Gaspar. Sanchez in 2. *tract. pro adventu Jacobi in Hispania c. 3. num. 7. & repetit. 3. tract. c. 2. num. 1. & 2. Vers. quomodo vero.* Nam bene ponderato Breviario Romano emendato ab Urbano VIII. in festo S. Jacobi die 25. Julij in 2. *lect. 2. Notur.* ait: *Post Jesu Christi ascensum in calum in India & Samaria eius divinitatem predicant, plurimos ad Christianam fidem perduxit: mox in Hispaniam profectus ibi aliquos ad Christum convertit, & quorum numero septem postea Episcopi à B. Petro ordinati in Hispaniam primi direlli sunt: deinde Hierosolymam reversus, cum inter alios Hermogenem Magum Fidei veritate imbuisset &c. Ecce quomodo Episcopi illi qui à B. Petro Episcopi fuerunt ordinati, & primi in Hispaniam missi, fuerunt ex illis, quos S. Jacobus Romam misit ad eundem Petrum, non verò ex illis quos secum duxit Hierosolymam, ut Rota putavit; nam ut ex lectura *Itinerarij* constat, primùm Romam missi fuerunt, deinde verò ipse S. Jacobus Hierosolymam petivit. Nec auctoritas Dextri aliquid conducit: nam solum probat quod Petrus ut Christi Vicarius Hispanias adiit, præterquam quod Dextri auctoritas non ab omnibus approbatur, quam ementiam esse contendit Gabriel Pennorus in *Hist. Generali Tripartita, Canon. Regular. lib. 1. c. 52. & 53.* de quo plura notavimus in *Tract. unica & perennis Cathedralitatis Casaravgustana in Ecclesia sancti Salvatoris, c. 4. ex n. 19. cum pluribus sequentibus, & c. 8. nu. 32. & c. 12. nu. 14. & alii plures:* licet ab eorum censura liberare procurant Pater Murillus, pius magis & devotus B. Marie Virgini del Pilar Author, quam historiarum investigator, in *tract. mirabilis fundationis Angelice domus de Pilari; in prologo Apologetico pag. 4.* cuius Authoris errores in illa Historia notavimus in *d. tract. c. 16. num. 135. & seqq. in octo n. 143.* Vivarius in *Apoloq. §. 7.* Melchior Inchofer. in *Apologetico pro Epistola B. Virginis Mariae ad Messanen. c. 47. vsque ad 51.* ut hanc difficultatem effugiant, volunt contrarie sententia Auctores, quod in Civitate Casaravgustana plures alii conversi fuerint à S. Apostolo: constat enim Queri unum convertisse, Casaravgustæ verò alii volunt esse septem, alii octo, alii undecim; de qua re videndi Callixtus II. in *tra. de translac. & Mirac. S. Jacobi; Morales lib. 9. Hist. c. 7. S. Vincen. Ferrerius in serm. de S. Jacobo,* plures apud Cenedo *d. Collectan. 43. ad Decret. n. 4.* ubi novem enumerat, ex quibus septem illi missi à B. Petro Apostolo fuerunt. Sed hæc solutio mihi non placet, ex eo quia si septem illi primi directi sunt, quomodo antea relicti fuerant à B. Jacobo? Quare ergo duos reliquit Casaravgustæ? illo tempore quo messis erat multa, Operarii autem pauci; cum vel unus sufficeret tanquam Episcopus, vel tanquam Presbyter: in hac tamen rerum antiquitate, nihil certi affirmari potest: unde hanc contrarietatem & dubiam fidem Dextri nequaquam ausa fuit decidere Rota. in *d. decis. vers. sed quidquid sit: cum antecedentibus.* Verùm quidquid sit, ut dicit Rota, saltem distinguendum esse putarem; ut Lucius Dexter aliquo modo suspectus sit, ut Gabriel Pennorus notavit; fides ei adhibeatur aliqua, ut Vivarius & Murillo voluerunt; ad verò iste Author Casaravgustæ edidit Anno Domini 1619. cum Appendicibus Maximi Braulionis & Heleceæ Episcoporum Casaravgustæ cautè legendus; quia à multis Eruditis spuris censetur, ab aliorum lacinis assumptus & vitatus ab aliis iudicatur, ut notavit Cornelius à Lapide in *Chronotexi Actum Apostolorum, in princip. Ann. Christi 101. Clementis IX. Traxani II.* cuius rei & Dextri differentiam facile cognovimus, qui rerum Casaravgustæ aliqualem notitiam, & ipsius libri Partis Murillo habuimus: nam totum hoc processit ut iura aliqua & præminentiæ Ecclesiæ B. Marie del Pilar tribuerentur, que per 100. circiter annos lite mota contra Metropolitanam siluerat ob defectum scripturarum, que postea iura Rota admisit in præjudicium Metropolitanæ; in quibus omnibus S. D. N. declarationi, & sacre Rotæ sententiæ obedire promitto, prout totum Capitulum nostrum idem spondit, maxime hodie quo tempore S. D. N. Alexander causam sibi evocavit, & resolutionem expectamus: absque eo quod opus sit hæc præminentiæ pro Ecclesia de Pilari, cum prima sit B. Marie dicata, & ad-*

huc vivente ipsa sacratiss. Virgine supra Columnam maremoream è celo missam, & per manus Angelorum asportata visitata, & sua corporali præsentia sanctificata, omnibus concivibus Casaravgustanis magnum nostræ salvationis & suæ protectionis asyllum reliquit, ita ut hoc solum, magnum volumen peteret, de cuius laudibus videndus doctus Cenedo ejusdem Ecclesiæ Canonicus, *Canon. quest. d. 220. n. 23. & collect. 43. ad Decret. n. 2. & per totam,* ubi innumeris pro more congerit: Vivarius ad Dextrum *Anno Christi 36. com. 1. nu. 3.* ubi latissimè, Durandus de *Ritibus Ecclesiæ, lib. 1. c. 2. num. 4.* licet in puncto Cathedralitatis illius Ecclesiæ, & de fundata à sancto Jacobo Cathedralitate istum, & alios Auctores non approbemus, ex adductis *cap. 2.* quod quia diversum est, & ad propositum non spectat, nunc inquirere superfluum erit: unde ad pietatem Patris Murillo conducere poterat: quod bene notavit idem Murillo de sententiam professens, dicensque in suo *tract. lib. 1. c. 11. in princ. Es muy ordinario en los que miran con affecto una cosa pasar con facilidad por las dificultades que se le ofrecen acerca de ella.* Quòd Latine significat: illos, qui pro affectu aliqua auctoritates, nullam difficultatem invenire, que sua opinioni contradicat. Sed de his Authoribus vide quæ notavimus in nostro tractatu *unice Cathedr. Casaravg. c. 2. in princ. & alibi.*

Sed ut eò revertamur unde digressi sumus; Dexter tantum dicit, quod Petrus ut Christi Vicarius Hispanias adiit: quod nihil ad nostram questionem: Vivarius verò postquam plures ejusdem adventus recensuit cum Surio *romo 3.* concludit; Quod apud Traconam Epaphroditum ordinavit Episcopum; & Syrium civitatem Hispaniæ Epeneum: quod etiam nihil facit ad rem, cum de Petro nunquam in dubium veniet quod Cathedras, id est Episcopatus infunderit; de cæteris tantùm Apostolis dubitatum extitit.

Unde non obstat dicta secunda consideratio; nam hoc quod est mittere Romam istos novos conversos, & quod à B. Petro Episcopi fuerint ordinati, non tollit quin illam facultatem habuerint Apostoli Ecclesiis infundendi, Episcoposque prædicandi, prout de more habuerunt, ut supra probavimus: potuit ergo S. Jacobus eos mittere Romam ut consecrarentur, propter reverentiam Petri, ad obsequium & obedientiam præstandam, quæ consuetudo in Ecclesia requiritur continuata per alia tempora, & modo quo postea Petrus Librana Episcopus Casaravgustanus illico ad Gelasium II. Roman. Pontificem fuit missus anno 1118. à Rege Ildefonso post captam civitatem à Mauris; ut tradunt præter Regni Aragonum Historicos, Casar Baron. *romo 12. Anno 1118. fol. 127.* vel alia de causa nobis ignota: interim tamen Ecclesiis fundando, & in fide proficiendo: at verò postquam ipse S. Jacobus Hierosolymam peragrata cepit, ipsi sancti Episcopi à B. Petro in Hispaniam noviter missi in locum Apostoli, fidem propagaverunt.

Et licet contrariam sententiam tenuerit Paulus de Castro *dicit. conf. 414. num. 1. 100. 1.* tamen eam sine fundamento, & tantum sua auctoritate fretus illam adducit, qui etiam pro constanti asserit nec in Italia, Hispania, Gallia, & Africa prædicasse Apostolos, neque Ecclesias fundasse præter B. Petrum & ejus successores, ex *text. in dicit. c. Quis nesciat, 11. dist. 1.* Cui jam supra satisfactum manet. Similiter & alii Auctores contrariam sententiam sectantes interpretandi sunt, cum hæc fuerit consuetudo Apostolorum, ut in Provinciis vel Civitatibus ubi Verbum Dei prædicabant, unum ex eis quos ad fidem converterant, illi Provincie sui Civitatis in Episcopum præficerent. Ita B. Paulus Ephesi Timotheum, Athenis verò Dionysium præfecit: & de pluribus aliis videndi Franc. Bargas de *iurisdictione Episcop. fol. 128. cum seqq. Burlanus d. conf. 125. & seq. ubi latissimè.*

Nec mirum erit Apostolos talem habuisse facultatem, quam si habuit Paulus, ut DD. contrarie sententiæ sententur, cur cæteris auferenda est? & si Barnabæ tribuitur, cur cæteris denegatur? cum omnes parem habuisse jurisdictionem, constat ex traditis, *c. 1. in princ. & B. Petrum omnes*

æqua-

æqualiter missis satis competunt; sic: quam etiam alii à Pontificibus initio nascentis Ecclesiæ habuerunt: nam B. Clemens eadem concessit Philippo Philotheo in Hispanias missis, ut refert Methodius Author Græcus in *vita S. Dionysij,* quod sequitur transcribens verba Vivarius ad *Dextrum, Anno Christi 91. num. 6. vers. Translatis,* ubi alios allegat: & expressè delegata reperitur à Gregorio IV. Archiepiscopo Colocensis in *c. Cum inferior, de maior. & obed. quod & confirmo;* nam si Episcoporum electio à Romano Pontifice potest delegari, *c. Cum ex illo, de transl. Episc. c. Inter temporalia, de transl. Episc. Regum. in prax. l. 30. tract. 3. n. 257. Fragoso de Repub. Eccl. p. 2. lib. 8. disp. 18. §. 2. n. 6.* cur Cathedralium erectio nequibit delegari, eandem verò facultatem tributam fuisse à Rom. Pontificibus, Episcopis Hispaniæ, tempore Regis Bambæ, constat ex *Conc. 12. Tolitano,* eandemque etiam attributam fuisse S. Bonifacio Martyri Archiepiscopo Moguntinensi, qui tres Cathedralis in Germania exeret auctoritate Zacharie Primi, constat ex *Epistola eiusdem Zacharie ad unum ex tribus Episcopis missa,* quam tradit Crespetius in *sum. Eccl. disciplin. verbo Episcopatus fol. mibi 346.* & nostris temporibus paulo antè, id est postquam Indiæ Occidentales adinventæ fuerunt, simile privilegium concessum fuit Regibus Hispaniarum, eodem modo quo refertur ab eruditissimo Viro D. Joanne de Solorzano *tract. de Indiarum tom. 2. lib. 3. c. 4. n. 2. & in Politica Indiana, lib. 4. c. 4. in princ. & melius d. l. 3. c. 5. nu. 12.*

ubi conditiones delegationis adducit. Imò potestas ipsa aliquando concessa fuit cum facultate subdelegandi: ita illam habuit S. Paulus, & ea usus fuit quando eandem Tito delegasse legitur in *prima Epist. ad eundem, c. 1. ibi: huius rei gratia reliquit Crete, ut ea que desunt, corrigas, & constituas per eosdem Presbyteros.* Quod ita intelligendum esse censuit Rota in *d. Casaravg. Cathedralitatis, vers. ac proinde.* Sic etiam Episcoporum creatio, que tota pendet à Romano Pontifice, & quovis modo fiat, ab ipso fieri dicitur, ex *text. in d. c. l. a Dominus, 19. dist. 6. Quoties, c. 1. ibi: diversitate modis exerceat;* aliquando enim in aliquibus regionibus, præsertim Europæ, id solent facere immediate per se ipsum, in aliis verò non ita, sed vel per se, vel per Patriarchas, aut Legatos suos; ut notavit inter alios Suar. *tom. 4. in 3. p. disp. 25. sec. 1. num. 10.*

Casu autem quo Legatus à latere, vel quilibet alius specialiter facultatem erigendi Ecclesiæ Cathedralis habuerit, strictissime esset interpretanda: nam licet distinguant DD. inter dispensationem, & facultatem dispensandi, ita ut prima odiosa sit, secunda verò e contra favorabilis; tamen ista Regula limitatur ab ipsis DD. ut non extendatur ad ea, quæ specialissimè sunt Pontifici sunt relevata; etiam si facultas ab amplissimis verbis fuerit concessa: ut post Sanchez & alios docet Bonac. *tract. de legibus in gen. & in parti. disp. 1. q. 3. punct. 7. §. 1. num. 8. vers. addo.* Unde cum erectio Cathedralium fuerit specialissimè de Reservatis summo Pontifici, omnis ad illi facultas ab eo delegata, strictissime erit interpretanda.

Ex qua doctrina interpretanda venit *text. in c. Cum inferior, de maior. & obed.* ubi Archiepiscopus Colocensis Monasterium de Chem, in Ecclesiâ Cathedrali erexit, quod auctoritate Sedis Apostolicæ factum fuisse, præter Gloss. ibi, notavit Petrus de Perusio *tract. de Unionib. qu. 4. num. 2.* Moneta de *commun. ult. volunt. c. 11. nu. 278.* sic etiam quæcunque mutationes, que à solo Romano Pontifice fieri possunt, quotiescumque ab inferiori sunt, auctoritate Sedis Apostolicæ factæ intelliguntur, ut fulserint possint: ut ex *text. in c. 1. de transl. Episc. notavit Azor. instit. mor. p. 2. l. 6. c. 30. q. 3.*

Ex quibus de facili interpretatur id quod plures Doctores confusè tradunt, asserentes quam plurimos Principes seculares, Ecclesiis Cathedralis constituisse & fundasse: quod intelligendum est, nullum sua, sed Romani Pontificis fecisse auctoritate: ut optimè explicat Petrus Gregor. *Synag. lib. 1. c. 12. sub n. 4. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 10. n. 11.* quod etiam in Ecclesiis novi Orbis observatum fuit in Indiis, refert Solorzano de *Indiarum. l. 1. tom. 2. lib. 3. c. 4. ex nu. 2.* Verùm quia toties de erectione Cathedralium locutiones

frimus, & de facultate quam sancti Apostoli & cæteri habuerunt, ea omnia intelligenda sunt de Episcopopatibus, non de Cathedralibus quousque fuerint inventæ; quæ notata in *capite præcedenti, An Ecclesiæ Cathedralis eodem tempore ac Episcopatus inceperint:* & ita intelligenda sunt Doctorem dicta, ut sumatur Episcopatus, non pro Ecclesia seu Cathedrali, cum eo tempore Cathedralis non fuerint, & latè ibi probavimus.

Supposita verò erectione Cathedralis facta à Rom. Pontifice cum aliquibus difmembrationibus beneficiorum, quaritur an egeat justificatione tam erectio quam unio? In qua questione absque dubio negativè est resolvendum: cum enim sum. Pontifex in Consistorio prævia cognitione cause Ecclesiæ in Cathedrali erigit, eique pro dote nonnulla beneficia unit, justificata censetur: ut pluries declaravit Rota, & videre est per plures quos sequitur *eadem decis. 612. n. 1. p. 3. rec. Farin.*

Ex dictis de facili colligitur quomodo interpretanda sùnt diversæ Historiographorum sententiæ, qui aliterunt plures Principes, Ecclesiis vel exiisse Cathedralis, vel mutasse; præterquam de Rege Leovigildo, qui Primatum Ecclesiæ Tolitanæ transfudit; refert Ambrosius de Morales *lib. 11. Historia c. 73. fol. 68.* ubi ait: Per illa tempora Reges absolutos fuisse in precipiendo & providendo, circa pertinetiam ad Ecclesiis, hæc enim Ouertensem ex Luceni civitate transfudit Rex Fracelas Anno 586. idem Morales *l. 13. c. 18.* Ordunus etiam Rex Legionensem Ecclesiæ ex suburbio ipsius Civitatis intra ipsam: ut hostium non patere incursum; refert idem Morales *lib. 15. c. 4. fol. 189.* Pariformiter Anno 1020. Sanctus IV. Rex Navarra Ecclesiæ S. Salvatoris de Leire ad civitatem Pamplonensem transfudit, Garjay *lib. 22. Historia c. 21. vel 24.* sic & etiam Anno 1074. ex civitate Auca ad Gammal transfuit Ecclesiæ Cido, Rodrico Diaz confirmante, teste Garcia de Loaisa in *suis Conciliis fol. 156. vers. Auca,* que postea ad Civitatem Burgensem translata fuit, & in Ecclesia sancti Laurentii sitata, ubi hodie exat una Patochialis Ecclesia, ex qua Anno 1222. de tempore Aldefonsi Regis Mauritius Episcopus ad locum ubi hodie colitur illa Metropolis, translatus fuit, refert Mariana *l. 12. Historia c. 10.* Et de novis erectionibus tempore Ubambæ Regis constat, scilicet ipse erexit Cathedrali in quadam villula, que appellatur Aquis in *Concilio Tolitano 12. c. 4.* que non fuit approbata, quia in villula fuit erecta, de qua latius vide que in *c. 4. An Ecclesiæ Cathedralis in quocumque loco erigi possint,* que omnia auctoritate Rom. Pontificis facta fuisse intelligenda sunt, ut notavit Lotter. *de re benef. l. 1. c. 10. n. 18.* Eodem modo quo dicitur S. Augustinum Episcopum in Coadjutorem Valerij & successorem in Hipponensi Episcopatu assumptum fuisse, constat ex ipso *c. Episc. 110.* que reperitur in *Can. non autem, 7. qu. 1.* cuius electio pugnat cum eodem Augustino *Episc. 40.* ex qua constat in *Concilio Niceno* prohiberi successorem sibi designari. Idemq; in Antiocheno statutum fuit, *c. Episc. 8. q. 1. & ab Hilario Papi in c. Plerique: Innocentio II. in c. Apostolice, 8. q. 1. & alius; refert Flamin. Paris. de *re benef. bene. l. 7. c. 20. n. 4.* Nam licet electio divi Augustini facta fuerit contra dictam prohibitionem, ut ipse advertit *d. Episc. 110.* dicens ignorantes factam fuisse, ut probat Possidonius in *vita S. Augustini, c. 8.* Barbol. in *collect. ad text. in c. Non autem, num. 4.* tamen poterat fieri consensus Cleri, ad quem electio spectabat illis temporibus: *c. Episcopo, 1. & 2. 8. q. 1. c. Plerique, eadem causa, & quest.* hocque modo approbata fuit electio Augustini. Idem Barbol. *latè, num. 5.* hoc & etiam Reges Hispaniæ illorum temporum auctoritate Pontificis, non auctoritate propria Cathedralis mutabant, & erigebant: de quo videnda sunt que dicemus *c. seq. n. 18.* Eo modo quo nostri Reges novissimis temporibus auctoritate Roman. Pontificum Ecclesiis Cathedralis in partibus Indiarum erigebant, ut notavit Solorzano de *Indiarum. tom. 2. lib. 3. c. 5. n. 12. & in pol. Ind. l. 4. c. 5. vers. T. sequens.* ubi notat hanc facultatem ita eis attributam fuisse, ut statim Sedem Apostolicam pro confirmatione consulant, Imò quando talem non habebant auctoritatem, ad Romanum Pontificem nuntios mittebant, ut accidit pro civitate Barbastrini recuperata*

161

162

163

164

165

166

167

104 de vita & obitu Sanctor. c.83. & alii, ut Beda in Collecta, tractans de hac divisione, ait: S. Iacobus forte accepit Hispaniam: sequitur S. Cyprianus Episc. 52. ubi scribens Antoniano dicit: Imperium per omnes provincias, & per urbes singulas sunt Episcopi in aetate antiqua. Unde in Actibus Apostolorum c. 14. legitur. Et cum confisissent eis per singulas Ecclesias Presbyteros: quod verbum antiquitus idem erat ac Episcopus, ut probatur in cap. Olim, 95. dist. & latius sup. in primo capite probavimus: & cap. 2. an Ecclesie Cathedralis eodem tempore fundata fuerint ac Episcopatus an vero postea? quae etiam opinionem sequi videtur S. Thomas in Comment. ad Epist. S. Paul. ad Rom. c. 11. Lett. 31. ubi asserit in omnem terram iam Iudeorum, quam Gentium, Euangelium per sanctos Apostolos fuisse praedicatum: Irenaeus lib. 1. c. 3. adversus haereses: Origenes de principii lib. 2. c. 6. de Incarnat. Christi. Iustinus Martyr contra Tripthonem, & alii plures illius temporis Auctores teste Genebrardo in Chronicon, Anno Christi 34. & clarissime probatur ex Evangelio Marci cap. 16. ubi Romae scribens antequam in Aegyptum proficisceretur, ait loquens de Apostolis: Praedicaverunt ubique Domino cooperante & sermonem confirmante sequentibus signis. Quod antea per Esaiam prophetizatum fuerat, cap. 66. dicentem: Nemoquid parturiet terra in die una? aut parietur gens simul. Quod ita declarat Hieronymus, Hugo, & Lita, dicentes: Itaque vivente Petro fuit Fides publicata in omnibus partibus terra habitabilis. Quare conversionem totius Orbis tempore Apostolorum incepisse existimant plures, quos sequitur doctissimus Joannes de Solorzano in tract. de Iure Indiarum, lib. 1. c. 14. nu. 3. & 4. usque ad 18. & in fati erudit. Politica Indiana, lib. 1. c. 7. vers. The dico: in cuius confirmationem adducit illud Psalm. 18. In omnem terram exivit sonus eorum, Quod de sanctis Apostolis intelligi ad literam docuerunt plures apud Solorzan. d. lib. 1. c. 14. cui opinioni adspulatur etiam S. Paulus ad Rom. 1. & 10. & ad Colossos. 1. Matthaeus 10. cap. Marcus cap. 3. & 16. Lucas cap. 6. 10. & 24. Joan. cap. 20. Quod factum fuisse miraculose per ministerium Angelorum asportantium Apostolos mirabiliter de una in aliam regionem, eo modo quo fuerunt asportati, ut congregati afflitterent felicissimo transitu Beatissimae Virginis, senserunt plures quos citat Solorzano d. c. 14. ex n. 43. & in Politica vers. 7. que ay algunos.

109 Quod licet aliquibus in dubium vertatur existimantibus hanc opinionem hyperbolicè intelligendam esse, ut senserunt plures apud Solorzan. d. c. 14. n. 73. & seq. vel per figuram Synecdochen, ubi pars pro toto sumitur, eo modo quo intelligitur illud Luc. 2. quando scribit Edictum Caesaris Augusti, quo statuit, ut describeretur universus Orbis, quod de Orbe subiecto Romano Imperio intelligi voluerunt sup. D. D. & cum eis idem Solorzano loc. cit. & in Politica, d. c. 7. vers. Typo per cierto. Alii verò dixerunt Apostolos cepisse predicare Verbum Dei, quod post ipsorum obitum in omnes terras promulgatum fuit, ut voluerunt S. August. ad Hesitum in Matt. hom. 8. tamen hanc contrarietatem S. Thomas ita conciliat loco supra citato, per hec verba: Virumque aequaliter verum: tempore enim Apostolorum ad omnes Gentes usque ad finem mundi pervenit aliqua fama se predicatione Apostolorum per ipsos Apostolos vel Discipulos eorum, Matthaeus predicavit in Aethiopia, Thomas in India, Petrus & Paulus in Occidente: & hoc est quod Chrysostomus dicere intendit; non tamen sic fuit impletum tempore Apostolorum quod in omnibus Gens Ecclesie edificarentur: quod tamen est impletum ante finem mundi; ut Augustinus dicit in Hesitum: magis tamen praesenti intentioni Apostoli congruit expositio Chrysostomi, quam Augustini.

111 A qua predicatione nostra Hispania non solum non fuit excepta, verum etiam particularibus favoribus à Deo Optimo Maximo mediis S. Jacobi & Pauli fuit illustrata, & in Fidei instructa; ut videtur est per plures, quos sequitur contrariis respondens Pereyro in c. 15. D. Pauli ad Rom. disput. 1. & 2. & per plures etiam citatos à Cenedo in collect. ad text. in cap. Petrus, 22. q. 2. num. 5. & 2. qua est collect. 43. ad Decretum, ita ut superfluum videatur alios Auctores quaerere. Alios etiam plena manu congerit Magister Didacus

Spes in Histor. Eccles. Caesar. angust. vulgari sermone scripta lib. 1. c. 6. quae manuscripta reperitur originaliter in sancta Metropolitana Ecclesia Casaraugustana. Nescio quare typis mandata non fuerit, cum ille Author & pius & doctus fuerit, & quam maxime in illo Opere infudaverit, ita ut ex illo perquam plura acciperet Martinus Carrillo Abbas Montis Aragonum in suis Operibus: & de adventu & predicatione B. Pauli, cuius major erat difficultas, extat expressissimum testimonium Gregorii VII. ad Martinum Hispaniarum Regem Dat. Romae 12. Kal. April. Indult. 12. de quo etiam videndus est Bozzius de signis Ecclesie sig. 6. in princ. ubi Anno 67. fuisse affirmat: & à Petro & Paulo primos Episcopos adductos fuisse ostendit, qui non venit eo tempore quo pollicitus fuit, iuxta illud quod dixit ad Rom. 15. Cum in Hispaniam proficisci copero, spero quod praeiens videbo vos, de quo in c. Beatus Paulus, 22. q. 2. quia cum Romae in carceribus detentus fuerit, non potuit statuto tempore adimplere, donec solutus venit, ut voluit plures apud Carrillo in Annalibus Anno Christi 61. in fine. Et de Beato Petro, quod Hispaniam peragravit, ibidemq; Euangelium praedicando disseminaverit, etiam docet Petrus Galesinus in notis ad Martyrologium sub die 12. Kal. Febr. ubi dicit: Porro Beatus Petrus Apostolorum Princeps, peragravit caeteris Occidentis Provincias, Hispaniam item fidei predicatione illustravit. Et Simeon Metaphrastes scribit: ac plenè ita id esse gravibus argumentum monumentis pluribus persuasum, adeo tamquam indubitatum, & à DD. omnibus, qui res Hispanicas scriperunt, admittunt tradit post Dexterum Anno Christi 50. latè ejus Scholiales Vivarius num. 1. qui plures refert, & peregrinationem pertrahat: quibus adde plures relatos à B. Bos. in collect. ad text. in d. Can. Beatus, 22. q. 2. n. 11. & seq. Et circa adventum S. Pauli Apostoli in Hispanias videndus Baronius Anno 61. tom. 1. Annal. Madera in los discursos de el Monte Santo: & Granada cap. 17. num. 7. Baldef. de Dign. Reg. Hisp. c. 6. & ita, ut creditur, in Civitate Derrufenfi Episcopum reliquit Rufum filium Simonis Cyrenaei, si credimus Marianæ lib. 4. Hisp. Hispania, cap. 3. pag. 40. Morales lib. 9. Hisp. c. 11. fol. 260. Prades de adorat. Imag. lib. 2. c. 5. §. 4. & edificium Ecclesie S. Theclæ Tarraconensis Civitatis eidem Apostolo tribuitur, ex traditis à Beuter. lib. 1. Historia c. 13. Ludovico Pons tract. de las grandecas de Tarragona c. 37. fol. 233. eodem modo quo in regno Franciae idem Apostolus Episcopos reliquit, ut videtur est per ea quae tradit idem Baron. dist. tom. 1. Anno 61. pag. 588. Quam etiam Provinciam Hispaniae Principes Apostolorum Petrus sua praesentia sanctificavit, ut notatur, asserentes inter se Casaraugustæ, Baldef. de Dign. Reg. Hisp. c. 6. n. 28. Morales lib. 9. c. 14. Pineda en la Monarchia, 2. p. lib. 1. c. 28. §. 4. in fin. fol. 68. Hieronymus Roman. tract. de las Republicas, lib. 1. c. 3. fol. 79. Petrus Galesinus in Martyrol. 12. Kal. Februar. fol. 23. c. 49. pag. 180. in fine. Nec desunt qui credant Epistolam Pauli ad Hebraeos fuisse scriptam Hebraeis Hispaniae: ut videtur est per ea quae tradunt Baldes, ubi supra c. 6. num. 26. Prades de adorat. Imag. lib. 2. c. 5. §. 4. quae omnia tanquam certissima tenenda sunt: nam & ex textu in d. c. Quis nesciat: aequè docemur, nullum Apostolum, praeter Petrum, vel illos quos ipse misit, docuisse; cum idem S. Paulus non semper fateatur in Italiam & Romam pervenisse; ubi tandem à Nerone flagellis caesus, capite truncato, Martyrio coronatus est: de quo vide latè Covarr. lib. 4. var. c. 14. nu. 12. Simancas Cathol. Instit. tit. 24. numer. 15. praeter ea quae tradunt Galesinus & Baronius in notis ad Martyrol. Rom. 3. Kalend. Julij.

In hac igitur missione omnes Apostolos à B. Petro tanquam à Capite facultate erigendi Cathedras, id est Episcopatus, habuisse voluit, Delphinus de Eccl. potest. tit. de Cardin. conf. 1. vers. 3. concl. 9. & de Paulo idem testatur Archid. Turcrem. & Cardin. Tufchus supra citati. Similiter etiam de pluribus Episcopis ab Apostolis hac facultate utentibus, latissime videri potest Clemens Romanus lib. 7. confit. Apostol. cap. 47. Mag. Didacus Spes in d. Histor. Caesar. ang. cap. de Instit. Episcoporum. ab Ecclesia primitiva usque ad nostra tempora. Unde S. Joannes in Episcopum Smyrnae sanctum Polycar-

lycarum ordinavit, & idem Joannes omnes Asiae Ecclesias fundavit, teste Martyrol. & Breviario Romano sub die 27. Decemb. Ideoque Apostolorum consuetudinem creandi Episcopos, eosque praeficiendi unicuique Civitati in qua Verbum Dei disseminabant, tradit Tertullian. de prescript. adver. haer. c. 2. quem sequitur Ederus in Mallo Heret. lib. 2. c. 12. concl. 13. & cap. 5. & conc. 2. & Irenaeus contra haeret. Valentie, cap. 63. ad idem Burfatus conf. 126. numer. 27. quorum Auctorum opinionem secuta fuit Rota in Casaraugust. Cathedralitatis 1. Martij 1630. coram Coccino versific. Hinc praeterea, & sequenti: ubi plures Episcopos ab Apostolis consecratos enumerat. Ad idem videndus Suarez qui eandem potestatem Apostolorum creandi Episcopos agnovit tomo 4. de Penitentia disput. 25. sect. 1. numer. 8.

122 Cujus rei rationem & congruentiam de facili adinvenimus, si in memoria revocaverimus, quod quemadmodum in veteri Testamento Moyses Aaron Summum Sacerdotem & ejus filios in minores instituit; ita Petro & ejus Successoribus, qui vices Christi in Terris gerunt, Episcopos insituenti & dispensandi initio nascenti Ecclesiae jus erat: c. Omnes, 22. dist. Glossi mag. in c. Quamquam, vers. Devoletur, de elect. in 6. à quo Apostoli in singulis

123 Civitatibus Episcopos & Presbyteros ordinant: latè Braccat. d. conf. 126. n. 23. sic etiam S. Jacobus Episcopum Braccatensem sanctum Petrum Martyrem primum ejusdem civitatis Episcopum consecravit, ut in Breviario ejusdem Diocesis legitur. Ita similiter S. Andreas dum Fidem Christi disseminaret, Nicæam veniens, illarum gentium Apostolus ad Fidem Christi convertens, & eos baptizans, Calixtum suum Discipulum sanctissimum & religiosissimum virum Episcopum ordinavit: ut refert Abdias lib. 3. in vita eiusdem Apostoli. Pariformiter Apostolus Timotheum Ephelo praefecit, Titum vero Cretensem Praefulum ordinavit. Praeterea ut idem Abdias enarrat, postquam S. Mattheus per viginti tres annos Naddaver, quae est civitas Aethiopiae verbum Dei disseminaverat, ibique propter insignem Euphianon Regis filium, sumptuosissimum edificavit Templum Resurrectioni Domini nostri dedicatum, Episcopos, Presbyteros, & Diaconos per diversa illius Provinciae loca reliquit: & de pluribus aliis exemplis latè videndus S. Clemens Romanus lib. 7. confit. Apostol. c. 47.

126 Nec per ea quae diximus hujusmodi erectiones eisdem Apostolis tribuenda sunt; cum omnes à Petro emanaverint: quare S. Clemens ejusdem successore lib. 8. confit. cap. 3. ita scribit loquens in persona Petri cum aliis Apostolis: Nunc verò ad id quod summum est, Ecclesiasticae constitutionis festinat oratio, ut vos Episcopi, quos Christo auctore constitimus &c. Atque ita eo modo quo delegata facultate Canonizandi (quod fortius est) aliquem Virum sanctitate pollentem, interveniente Romani Pontificis autoritate, non obtante quod sic de Reservati, valet Canonizatio, cum Papa possit hanc facultatem delegare; & ea ratione assistentia Spiritus sancti adest Concilio legitime congregato, non ex delegatione Papae, sed ex promissione Christi; assistentia enim Spiritus sancti alteri delegati non potest, tamen est infallibilis, quatenus recipitur in tali subiecto, id est in Concilio legitime congregato, quod errare non potest propter assistentiam Spiritus sancti: unde potestatem dat Papa, assistentiam verò habet ex se: ut latius ratiocinatur Contiliorum c. 7. ex num. 10. usque ad 19. ita & in nostro casu erectiones tribuuntur Romano Pontifici.

Idque confirmatur ex text. in c. ita Dominus, distin. 19. ubi Leo Papa ad Episcopos Viennenses Epist. 87. ait: Ita Dominus ad omnium Apostolorum officium pervenire voluit, ut in Beatissimo Petro Apostolorum omnium summum principaliter collocaret, ut ab ipso quasi quodam Capite donis sua velut in corpore omne diffunderet.

127 Quibus positus, superest contrariis fundamentis respondere: & in primis ad Epistolam Clementis, de qua in c. Quis nesciat. Respondetur nullum Apostolorum fundasse Ecclesias sine mandato, iussu, & permissione Petri: ut voluit Glossi, ubi, verb. Apostolos, Baldes sup. q. 7. n. 7. Mota

de adventu S. Jacobi in Hispaniam, n. 100. Archidiac. in d. c. Quis nesciat, num. 2. Turcrem. num. 1. Gemianum. num. 7. & conducut plura tradita à Gaspare Sanctio de predicat. S. Jacobi in Hispania, tract. 3. per tot. praecipue num. 3. Rota dist. decis. Casaraugust. vers. nam huic obiecto. Imò ille textus bene ponderatus nostram confirmat sententiam, nam ait: Quis nesciat, aut non advertat id quod à Principe Apostolorum Petro Romano Ecclesiae traditum est, ac nunc usque custoditur ab omnibus, debere servari, nec superinduci, aut introduci aliquid quod aut auctoritatem non habeat, aut aliunde videatur accipere exemplum; praesertim cum sit manifestum in omnem Italiam, Gallias, Hispanias, Africam, atque Siciliam, Insulasque interiacentes nullum instituisse Ecclesias, nisi eos quos Venerabilis Petrus aut eius Successores constituerunt Saecerdotes. Ergo, si ut probavimus, Petrus misit Apostolos cum facultate erigendi Episcopatus, ipse Petrus erigebat per manus caeterorum Apostolorum, quia ea facimus quibus auctoritatem nostram impattimur: Et ita hanc interpretationem sequuntur Dominicus, Praepositus, & Archid. in d. c. quis nesciat, & Glossi ubi, verb. Petrus, ait: vel aliquis eius mandato. Nam licet omnes Apostoli à Deo accepti perint potestatem, ipsi inter se voluerunt ut Petrus reliquis omnibus praesertim: c. Sacrosancta, distin. 22. de qua unione & Apostolorum resolutione tractat Jacobatus de Concilio, 129 lib. 10. art. 7. ratione 22. post medium, fol. 636. quo pacto intelligitur illud quod ait Nicolaus II. in c. 1. dist. 22. videlicet omnes Ecclesias Cathedralis, vel cujuslibet Ordinis Dignitates instituisse Romanam Ecclesiam: nam ut ait Innocent. I. in Epistol. ad Episcop. Carthag. quae est 91. inter Epistol. S. August. à Petro ipse Episcopatus, & tota auctoritas hujus nominis emerit. Quod idem confirmat S. Augustinus epist. 93. ad Episcop. Milevi. vide Bellar. de Rom. Pont. lib. 4. c. 2. col. 3. pag. 1077.

Qua solutione retenta, non erit opus confugere ad solutionem quam tradit Pereyro tom. 2. sect. interp. sac. script. ad cap. 15. D. Pauli ad Rom. dist. 2. n. 10. pag. 664. ubi difficultate oppressus ait; Innocentium locutum fuisse tanquam Doctorem particularem, nec decrevisse illud tanquam aliquid dogma Fidei: quam etiam solutionem secutus fuit Mariana in tract. adventus S. Jacobi: in solutione argumentorum.

Vel si malueris, respondere poteris Innocentium tantum asseruisse, nullum venisse qui alias leges, vel ritus praedecisset, aut docuisset: ut constat ex decreto Iuon. Canon. 4. cap. 67. Quae interpretatio colligitur ex eo; cum nam ex parte Episcopi Eugubini consuleretur Pontifex super titibus, & ceremoniis, ex eo quod magna aderat varietas: Respondit id debere observari quod Ecclesia Rom. observat: quod est idem quod Apostoli praedicaverunt: nam ut Abbas ibi notavit, fundare Ecclesias, non fuit erigere, sed legibus & constitutionibus stabilire.

Insuper respondetur, Innocentium intellexisse nullos Apostolos praedecasse, nisi eos, quos S. Petrus misit, sicut de Barnaba legitur, qui primus fuit disseminator verbi Dei Romae: ut scribit Clemens lib. 1. bist. Et alii relati à Genebrardo in Chronicon, & Mediolanensi. Ecclesiam nobilissimam erexit testatur Erudiv. Card. Baron. Anno 54. à num. 54. Insuper S. Lucas de mandato Pauli in Italia & Francia Euangelium praedicavit, ut scribit Epiphanius haeresi 51. de S. Philippo in Francia testantur Ildorus de vita & obitu Sanctorum, & Freulphus in Chron. cap. 75.

Non obstat secundum delumprum ex testimonio Breviarii Romani, ubi legitur primos conversos à B. Jacobo Romanos missos fuisse, ibique à B. Petro Episcopos ordinatos. Nam relicta Rota responsione in d. decis. quae me nunquam convincere potuit, neque à me capta fuit in vers. nota quae etiam obstat Breviarii, docentes, hoc esse intelligendum de discipulis Jacobi quos secum duxit Ierosolymam, ex Hispania, non autem de Athanasio qui Episcopos apud Hispanos relictus fuit una cum Theodoro Presbytero, ut praedicationi vacarent: quod confirmat ex Maurolico in Martyrolog. die 13. Martij, de Sophronio, Vincentio Bellocacense in Speculo Historie, lib. 8. c. 6. Galesino in Martyrolog. sub eodem die & Lucio Dextro Anno 50. ubi est ad-